

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 303/08-57

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. marca 2009 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. RNDr. P. K., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 269/2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti B., s. r. o., na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 269/2005 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava II prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 269/2005 konať.

3. Okresný súd Bratislava II je p o v i n n ý uhradiť spoločnosti B., s. r. o., trovy konania v sume 320,72 € (slovom tristodvadsať eur a sedemdesiatdva centov) do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu, advokáta JUDr. RNDr. P. K., Advokátska kancelária, B.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti spoločnosti B., s. r. o., n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 303/08-22 z 1. októbra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 269/2005.

V označenom konaní okresný súd rozsudkom č. k. 11 C 269/2005-23 z 10. júna 2006 uložil sťažovateľovi ako odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi určenú peňažnú sumu ako náhradu mzdy za deväť mesiacov v dôsledku neplatného skončenia pracovného pomeru. Rozsudok bol sťažovateľovi doručený 14. augusta 2006 a sťažovateľ tvrdí, že proti nemu podal 29. augusta 2006 na poštovú prepravu odvolanie adresované okresnému súdu. Namiesto nariadenia pojednávania na odvolacom súde 15. decembra 2006 bolo sťažovateľovi doručené upovedomenie o začatí exekúcie vydané v rámci exekučného konania vedeného na okresnom súde na podklade exekučného titulu, ktorým bol práve odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu z 10. júna 2006. Z upovedomenia o začatí exekúcie sa sťažovateľ dozvedel o „*údajnom nadobudnutí právoplatnosti napadnutého*

rozsudku prvostupňového súdu, voči ktorému podal riadne odvolanie ...“. V exekučnom konaní potom 19. decembra 2006 bola judikovaná suma vymožená.

Pri nazretí do spisu okresného súdu (sp. zn. 11 C 269/2005) 17. januára 2007 sťažovateľ zistil, že jeho odvolanie proti rozsudku okresného súdu sa v ňom nenachádza. Vyvolal preto na doručujúcej pošte reklamačné konanie, v ktorom *„bol riadne zistený deň doručenia odvolania sťažovateľa súdu (30. august 2006, pozn.), prevzatie poštovej zásielky s podpisom splnomocnenca súdu a číslo splnomocnenca súdu oprávneného zásielku prevziať (Ps 1F/04/02, pozn.)“.* Sťažovateľ pritom tvrdí, že v rozhodnej dobe sa proti nemu na okresnom súde neviedlo žiadne iné konanie.

Sťažovateľ podnetom doručeným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) 27. februára 2007 požiadal o podanie mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) proti rozsudku okresného súdu z 10. júla 2006. Generálna prokuratúra listom z 23. augusta 2007 sťažovateľovi oznámila, že zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania nie sú dané, pretože jeho tvrdenie týkajúce sa *„včas podaného odvolania je pravdivé ..., potom je podľa zákona nevyhnutné o podanom odvolaní rozhodnúť. Jedine odvolací súd môže o podanom odvolaní rozhodnúť. Na uvedenom nič nemeí skutočnosť, že prvostupňový súd už vyznačil právoplatnosť rozsudku ...“.* Zároveň generálna prokuratúra vyzvala sťažovateľa, aby okresnému súde predložil dôkazy o podanom odvolaní.

Sťažovateľ tiež doručil okresnému súde 14. marca 2007 návrh na obnovu konania, pričom po informatívnom výsluchu vo veci usúdil, *„že nie sú dôvody na obnovu konania ..., lebo konanie vo veci v skutočnosti podľa zákona prebieha i keď súd tvrdí opak, tak vzal svoj návrh späť (19. júla 2007, pozn.) a súd konanie zastavil“.*

Sťažovateľ doručil okresnému súde 18. apríla 2007 podanie označené ako *„Žiadosť o pokračovanie v súdnom konaní ...“*, v ktorom uviedol všetky skutočnosti podľa jeho názoru preukazujúce doručenie sporného odvolania okresnému súde a ktorého obsah nasvedčuje, že prílohami tohto podania boli aj všetky písomné podklady slúžiace

na podporu jeho tvrdení (odvolanie sťažovateľa, písomné oznámenie o výsledku reklamačného konania na pošte a ďalšie).

Sťažnosť na postup súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov odôvodnenú priet'ahmi v konaní okresného súdu sp. zn. 11 C 269/2005 mu sťažovateľ doručil 12. septembra 2007. Podpredsedníčka okresného súdu v odpovedi z 10. októbra 2007 zhodnotila podanú sťažnosť ako nedôvodnú, pretože „*nezistila priet'ahy v konaní*“. Ďalej uviedla, že „*v spise sa nenachádza odvolanie, ktoré uvádzate vo svojej sťažnosti a preto nadobudol právoplatnosť 31. 08. 2006*“. Vo vzťahu k možnej strate sťažovateľom doručovanej zásielky zdôraznila, že „*pohovorom s pracovníkmi podateľne a spisovej kancelárie bolo zistené, že všetky poštou doručené podania sa bezodkladne zakladajú do príslušných spisov, preto nie je možné tvrdiť, že sa odvolanie stratilo*“.

Podľa sťažovateľa okresný súd „*tým, že nepokračoval v konaní po podaní odvolania proti rozsudku zo dňa 10. 7. 2006 č. k. 11 C 269/2005-23 sťažovateľom, vyznačil právoplatnosť na neprávoplatný rozsudok, bezdôvodne spravil z neho exekučný titul a nepostúpil vec na konanie odvolaciemu súdu, porušil podľa sťažovateľa jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 12 ods. 1 ... Ústavy SR. Súčasne týmto postupom vzal sťažovateľovi možnosť uplatniť všetky dôvody, dôkazy a námietky na ochranu svojich práv v odvolacom konaní na súde druhého stupňa a porušil aj jeho základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ...*“.

Po čiastočnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd 14. októbra 2008 vyzval predsedníčku okresného súdu na vyjadrenie k nej.

Predsedníčka okresného súdu vo svojej odpovedi zo 14. novembra 2008 tvrdila, že „*sťažovateľ do súdneho spisu a ani pri podaní sťažnosti súdu nikdy nepredložil originál podacieho lístky a odpovede pošty, na ktorej reklamoval nedoručenie zásielky, ktorú označil ako odvolanie ...*“. Uviedla tiež, že preukazy splnomocňujúce na preberanie súdnych zásielok sa „*poštou vydávajú na jeden rok. V roku 2007 nebol vydaný preukaz splnomocnenca žiadnemu súdnemu doručovateľovi s číslom PS F/04/02*“. Predsedníčka

okresného súdu navrhla, aby ústavný súd rozhodol, že označené základné práva sťažovateľa porušené neboli, a vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu zaujal stanovisko sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 9. decembra 2008. Vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania. Tvrdil, že vyjadrenia okresného súdu k jeho sťažnosti *„nie sú v súlade so skutočnosťou“*. Zdôraznil, že *„okresnému súdu niekoľkokrát (spolu 3x) predložil originály ... všetkých troch listín preukazujúcich doručenie zásielky obsahujúcej odvolanie ...“*. Prvýkrát tak urobil 18. apríla 2007 (doručenie *„Žiadosti o pokračovanie v súdnom konaní“* spolu s prílohami). Okresný súd však nekonal, *„nijako sa ani inak neprejavil a telefonicky odmietal, že by sa odvolanie vôbec mohlo stratiť“*, preto predložil *„v spisovej kancelárii opätovne originály listín. Vtedy boli originály listín predložené súdu druhý raz.“* Tretíkrát predložil sťažovateľ príslušné listiny okresnému súdu na základe jeho výzvy *„po podaní návrhu na obnovu konania“*.

Sťažovateľ tiež uviedol, že *„ak došlo k nejakému zneužitiu preukazu splnomocnenca na prijímanie zásielok, zodpovedá za to plne okresný súd a je to jeho interná záležitosť“*. Poukázal aj na ustanovenie Poštového poriadku Slovenskej pošty, a. s., podľa ktorého preukazy splnomocnencov na preberanie zásielok adresovaných súdu môžu byť vydané až na tri roky.

Ústavný súd 12. januára 2009 opätovne adresoval okresnému súdu výzvu na odstránenie niektorých zjavných nepresností vyplývajúcich z vyjadrenia zo 14. novembra 2008. Predovšetkým požiadal okresný súd o vyjadrenie k žiadosti sťažovateľa doručenej okresnému súdu 18. apríla 2007, k jej obsahu a k jej prílohám.

Predsedníčka okresného súdu v odpovedi doručenej ústavnému súdu 5. februára 2009 uviedla, že sťažnosť na postup súdu doručená mu 12. septembra 2007 neobsahovala *„žiadne prílohy, ako to vyplýva z podacej pečiatky aj keď v závere sťažnosti sa uvádzajú prílohy A/ a B/“*. S poukazom na skutočnosť, že dodacia pošta pre okresný súd je odlišná od pošty, na ktorej sťažovateľ údajne podal na prepravu svoje odvolanie, tiež zdôraznila, že preverením na dodacej pošte okresného súdu bolo zistené, že preukaz splnomocnenca

s číslom, ktoré je uvedené na oznámení pošty o výsledku reklamačného konania vyvolaného sťažovateľom, nebol dodacou poštou vydaný.

Ústavný súd umožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k obsahu podania predsedníčky okresného súdu, čo aj sťažovateľ využil a 24. februára 2009 doručil ústavnému súdu svoje vyjadrenie. V ňom zhodnotil tvrdenia predsedníčky okresného súdu ako „*vyslovene nepravdivé*“ a argumenty okresného súdu „*pravdepodobne úmyselne zavádzajúce*“. V zásade zopakoval tvrdenia uvádzané v predchádzajúcich podaniach adresovaných ústavnému súdu. K spornému preukazu splnomocnenca sťažovateľ uviedol, že „*od roku 2002 je účinný zákon č. 507/2001 Z. z. o poštových službách a zmenil sa aj Poštový poriadok, aj prax. Dovtedy bol účinný zák. č. 222/1946 Zb. o pošte, Poštový poriadok v inom znení, a iná bola aj zaužívaná prax. Preukazy splnomocnencov platili aj viac ako tri roky, sťažovateľ to vie z vlastnej praxe. Podľa čísla preukazu splnomocnenca, ktorý sa použil, bol vydaný v roku 2002.*“.

Sťažovateľ zmenil sumu požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia na 12 000 € a sumu požadovanej náhrady trov konania na 443,33 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu čl. 46 ods. 1 ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, a to najmä práva na prístup k súdu, práva na spravodlivý proces, ktorého základným predpokladom uplatnenia je nezávislosť a nestrannosť súdu, pričom ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena, že súd právoplatne rozhodne v prospech navrhovateľa (II. ÚS 71/97, III. ÚS 46/04).

Námietka sťažovateľa, že okresnému súdu bolo v zákonnej lehote doručené odvolanie, o ktorom napriek tomu nerozhodol s tvrdením, že mu žiadne odvolanie proti prvostupňovému rozsudku doručené nebolo, a vyznačil na napadnutom rozsudku jeho právoplatnosť a následne i vykonateľnosť, nasvedčuje, že v danom prípade ide a namietané upretie práva na prístup k súdu.

Po preskúmaní obsahu predloženej sťažnosti, jej príloh i podaní účastníkov konania dospel ústavný súd k záveru, že predmet konania pred ním nie je problémový po právnej stránke, ale z hľadiska stránky skutkovej. Pre záver ústavného súdu o predmete konania, teda o tom, či bolo, alebo nebolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu, mal zásadný význam skutkový poznatok o prípadnom doručení odvolania sťažovateľa okresnému súdu.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku. Vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu do úvahy prichádzali ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

Občiansky súdny poriadok vychádza pri rozdelení dôkazného bremena medzi účastníkov konania zo zásady kontradiktórnosti spojenej so zásadou formálnej pravdy. Znamená to, že konajúci súd zásadne nevyhľadáva iniciatívne ex offio dôkazy slúžiace na podporu alebo vyvrátenie tvrdení ktoréhokolvek účastníka konania, ale očakáva tvrdenia

a následne návrhy dôkazov na ich podporu práve od sporových strán. Uvedená konštrukcia plynie z predmetu občianskeho súdneho konania, ktorým je nachádzanie práva v spore medzi konkrétnymi subjektami práva. Vychádza sa zo záujmu týchto subjektov na úspechu v konaní, čo má viesť k dôslednej obhajobe ich subjektívnych práv vyvíjaním ich vlastnej procesnej aktivity, a nie oficiálnym postupom konajúceho súdu, ktorý splní svoju úlohu tým, že existujúci spor rozhodne v prospech účastníka konania, ktorý uniesol dôkazné bremeno vo vzťahu ku všetkým svojim relevantným tvrdeniam, a v neprospech účastníka, ktorý dôkazné bremeno neuniesol.

Podstatu konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy z pohľadu už naznačenej podstaty však nemožno stotožňovať s podstatou občianskeho súdneho konania. V konaní pred ústavným súdom sa totiž poskytuje ochrana základným právam a slobodám alebo ľudským právam a základným slobodám vyplývajúcim z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Záujem na ochrane týchto práv nie je totožný so záujmom na ochrane hmotných práv súkromnej povahy v občianskom súdnom konaní. Preto zákon o ústavnom súde určuje len primerané použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku na konanie pred ústavným súdom. Ústavný súd musí v okolnostiach posudzovaného prípadu dôsledne skúmať, či sa má pri rozhodovaní spoľahnúť výlučne na tvrdenia účastníkov konania formálne podporené navrhovanými dôkazmi, alebo je potrebné, aby berúc do úvahy špecifiká konkrétneho prípadu navrhnuté dôkazy hodnotil so zreteľom na skutočnosť, že v konaní o sťažnostiach sa poskytuje ochrana základným právam a slobodám sťažovateľa, prípadne aby dokonca sám vyhľadával dôkazy slúžiace tvorbe záverečného úsudku o predmete konania.

Z písomných podkladov viažucich sa k prerokúvanej sťažnosti ústavný súd uzavrel, že sťažovateľ uniesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o jeho tvrdenie, že zásielka adresovaná okresnému súdu podaná na pošte 29. augusta 2006 bola doručená splnomocnencovi oprávnenému preberať zásielky, ktorý vystupoval pod číslom PS 1F/04/02. Prílohami podanej sťažnosti totiž boli fotokópie podacieho lístka č. 18998006 a oznámenie o výsledku reklamačného konania z 31. januára 2007 týkajúce sa doručenia zásielky podanej na pošte pod tým istým číslom. Tieto listinné dôkazy ale nie sú spôsobilé preukázať skutočnosť, že obsahom podanej zásielky bolo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu

z 10. júla 2006. Sťažovateľ svoje tvrdenie, že obsahom zásielky mohlo byť len odvolanie, odôvodnil argumentom, že v rozhodnom čase sa na okresnom súde neviedli žiadne iné konania, ktorých by bol účastníkom. To podľa názoru ústavného súdu nepreukazuje sťažovateľovo tvrdenie o obsahu zásielky.

Ak by ústavný súd postupoval pri posudzovaní unesenia dôkazného bremena sťažovateľa ako navrhovateľa v konaní pred ústavným súdom dôsledne podľa zásady kontradiktórnosti a formálnej pravdy, muselo by to viesť k záveru o neunesení dôkazného bremena a následnému nevyhoveniu petitu sťažnosti.

Práve záujem o poskytnutie ochrany základným právam sťažovateľa stelesnený v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a vyjadrený aj v primeranosti použitia ustanovení Občianskeho súdneho poriadku na toto konanie však viedol ústavný súd k záveru, že pri hodnotení dôkazov treba vziať do úvahy i ďalšie skutočnosti, ktoré vyšli najavo z obsahu sťažnosti i z jednotlivých podaní účastníkov konania. Spomedzi nich malo pre rozhodnutie ústavného súdu význam zistenie, že sťažovateľ 18. apríla 2007 doručil okresnému súdu podanie označené ako „*Žiadosť o pokračovanie v súdnom konaní ...*“, v ktorom uviedol všetky podstatné okolnosti o podanom odvolaní i o reklamačnom konaní na pošte. K podaniu priložil aj prílohy, čo vyplýva z prijímacej pečiatky okresného súdu. Sťažovateľ tvrdí, že týmito prílohami bolo aj podané odvolanie a dôkazy o reklamačnom konaní na pošte.

Z vyžiadaného spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že predmetné podanie doručené 18. apríla 2007 sa v chronologicky vedenom spise nenachádza. Navyše fotokópiu podania z 18. apríla 2007 priložil sťažovateľ ako prílohu k svojej sťažnosti na postup súdu doručenú okresnému súdu 12. septembra 2007. Na výzvu ústavného súdu sa k tejto skutočnosti predsedníčka okresného súdu nevyjadrila, iba uviedla, že sťažnosť na postup súdu z 12. septembra 2007 neobsahovala „*žiadne prílohy*“. Toto tvrdenie je však zjavne v rozpore s obsahom súdneho spisu sp. zn. 11 C 269/2005, v ktorom je ako príloha sťažnosti doručenej okresnému súdu 12. septembra 2007 založená aj fotokópia podania doručeného okresnému súdu 18. apríla 2007.

Z uvedených zistení ústavný súd vyvodil, že sťažovateľ uniesol dôkazné bremeno týkajúce sa tvrdenia, že okresný súd oboznámil so skutočnosťou podania odvolania v auguste 2006, a to najneskôr v podaní doručenom okresnému súdu 18. apríla 2007. Naopak, tvrdenia predsedníčky okresného súdu a ňou predložené písomné podklady tvrdenia sťažovateľa nevyvracajú.

Sťažovateľ vyvíjal snahu smerujúcu k využitiu aj ďalších prostriedkov, ktoré podľa jeho úsudku mohli zabezpečiť poskytnutie ochrany jeho označeným základným právam. Išlo predovšetkým o podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, ale aj o návrh na obnovu konania. Z odpovede generálnej prokuratúry z 23. augusta 2007 i z pohovoru konajúcej sudkyne v konaní o návrhu na obnovu konania so sťažovateľom vyplynulo, že rozsudok okresného súdu z 10. júla 2006 nenadobudol právoplatnosť, a preto podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora i návrh na obnovu konania boli podané predčasne. Pre ústavný súd tieto skutočnosti nemajú dôkazný význam z pohľadu tvrdenia sťažovateľa o doručení odvolania 30. augusta 2006 okresnému súdu, ale preukazujú procesnú aktivitu sťažovateľa, ktorá smerovala k ochrane jeho základného práva na súdnu ochranu. Sťažovateľ postupoval v predmetnej veci až do podania sťažnosti ústavnému súdu tak, že to zodpovedá zákonným požiadavkám na jeho náležitú súčinnosť so súdom (§ 6 OSP). Postoj sťažovateľa po zistení, že jeho podanie realizované na pošte 29. augusta 2006 nebolo okresnému súdu doručené, teda nemožno hodnotiť ako procesnú nečinnosť.

Proces objasňovania skutkového stavu veci tak ústavný súd uzatvára zistením, že hoci sa sťažovateľovi nepodarilo preukázať obsah podania realizovaného na pošte 29. augusta 2006, je nepochybné, že okresný súd najneskôr od 18. apríla 2007 mal vedomosť o tvrdení sťažovateľa, že doručované predmetné podanie obsahovalo odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 10. júla 2006. Napriek tomu okresný súd na podanie sťažovateľa doručené mu 18. apríla 2007 nijako nereagoval, ani sa nijako nevysporiadal s jeho obsahom. Na druhej strane sťažovateľ po zisteniach nasvedčujúcich, že jeho podanie z augusta 2006 sa v predmetnom spise okresného súdu nenachádza, nezostal procesne pasívny napriek tomu, že žiaden právny predpis (predovšetkým Občiansky súdny poriadok) mu v takýchto prípadoch na účely ochrany označeného základného práva žiadnu

formalizovanú procesnú aktivitu neukladá, ale komunikoval s okresným súdom a predkladal mu písomné podklady slúžiace na podporu jeho tvrdení. Podľa názoru ústavného súdu, aj keď takýto postup účastníka konania nie je formálne žiadnou procesno-právnou normou predpísaný, starostlivosť o svoje základné právo si neformálny postup, ktorý zvolil sťažovateľ, vyžaduje a je vecou komunikácie s konajúcim súdom, aby boli dostatočne objasnené všetky skutkové okolnosti vedúce k jednoznačnému záveru o tom, či v danom prípade bolo sťažovateľovo odvolanie okresnému súdu doručené, alebo nie.

Napokon okresnému súdu Občiansky súdny poriadok dáva do rúk procesné nástroje aj na riešenie situácie vyvolanej sťažovateľovým podaním z 18. apríla 2007. Ide hlavne o ustanovenie § 41 ods. 2 OSP ukladajúce súdu posudzovať každý úkon účastníka konania podľa jeho obsahu, ale aj o ustanovenie § 43 ods. 1 OSP ukladajúce súdu alebo poverenému zamestnancovi súdu vyzvať uznesením účastníka konania, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. Týmito ustanoveniami sa okresný súd dôsledne neriadil, v dôsledku čoho neposkytol základnému právu sťažovateľa zaručenému čl. 46 ods. 1 ústavy ochranu v potrebnej kvalite. Preto ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu. Uvedený záver možno v plnej miere uplatniť, aj pokiaľ ide o ochranu poskytovanú čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa č. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Vzhľadom na rozhodnutie ústavného súdu o porušení označených základných práv sťažovateľa, ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 269/2005 (bod 2 výroku tohto nálezu). Napriek tomu, že okresný súd vyznačil na svojom prvostupňovom rozsudku z 10. júla 2006 právoplatnosť a vykonateľnosť a ústavný súd v tomto konaní uvedený rozsudok nezrušil, príkaz konať sa vzťahuje na už označené konanie, pretože podania sťažovateľa adresované okresnému súdu (spomedzi nich predovšetkým podanie doručené okresnému súdu 18. apríla 2007) priamo súviseli s procesným úkonom sťažovateľa v tomto konaní (podanie z augusta 2006, o ktorom sťažovateľ tvrdí, že išlo o odvolanie). Úlohou okresného súdu bude vysporiadať sa s uvedenými podaniami spôsobom predpísaným ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (§ 41 ods. 2 a § 43 ods. 1) a následne v súčinnosti so sťažovateľom dospieť k jednoznačnému záveru o spornej otázke doručovania odvolania z augusta 2006, pretože sťažovateľ objektívne nemôže sám bez súčinnosti s okresným súdom preukázať bez pochybností obsah zásielky adresovanej okresnému súdu podanej na poštovú prepravu 29. augusta 2006. Záujem o ochranu sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu však v tomto prípade vylučuje striktné formalistický prístup vychádzajúci z neunesenia dôkazného bremena sťažovateľom týkajúceho sa tvrdenia o obsahu spornej zásielky, preto pod príkaz na konanie okresnému súdu treba subsumovať aj jeho povinnosti súvisiace s činnosťou potom, ako vo veci rozhodol rozsudkom, proti ktorému bolo podané odvolanie (vrátane § 209 až § 210 OSP).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa garantovaného mu čl. 46 ods. 1 ústavy, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré si uplatnil v sume 12 000 eur. Svoju žiadosť sťažovateľ odôvodnil *„veľkým rozsahom porušenia jeho základných práv, vykonaného hrubým spôsobom, bez najmenšej snahy porušovateľa napraviť ním spôsobený stav. ...*

Okrem toho je pre časový odstup veľmi pravdepodobné, že sťažovateľ sa vôbec nedomôže náhrady škody, ktorá mu vznikla ...“.

Z citovaného textu ústavy vyplýva, že toto zadost'učinenie sa môže, ale nemusí priznať. Ústavný súd je toho názoru, že takéto zadost'učinenie je namieste tam, kde nie je možné dosiahnuť a doviesť ochranu porušeného základného práva iným, ústavne a zákonne upraveným spôsobom (napr. III. ÚS 278/05). Podľa názoru ústavného súdu je ochrana základného práva sťažovateľa účinne poskytnutá tým, že okresnému súdu prikázal v súčinnosti so sťažovateľom objasniť všetky sporné skutkové okolnosti o podaní sťažovateľa z augusta 2006. K tvrdeniu sťažovateľa o vzniku škody v dôsledku vymoženía pohľadávky judikovanej rozsudkom okresného súdu z 10. júla 2006, ktorý mal byť napadnutý odvolaním sťažovateľa, ústavný súd uvádza, že účelom priznania primeraného finančného zadost'učinenia nie je prípadná náhrada škody. Slovenský právny poriadok disponuje nástrojmi umožňujúcimi osobe poškodenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci uplatniť si nárok na náhradu takej škody (zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Preto ústavný súd sťažovateľovi požadované primerané finančné zadost'učinenie nepriznal.

IV.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ si v sťažnostnom návrhu uplatnil trovy konania v sume 443,33 eur a priložil aj vyčíslenie trov právneho zastúpenia za jednotlivé úkony právnej služby.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2007 je 2 970 Sk a hodnota režijného paušálu

predstavuje 178 Sk, za úkon uskutočnený v roku 2008 je základná sadzba odmeny 3 176 Sk a hodnota režijného paušálu 190 Sk.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2007 (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie – sťažnosť) v sume 6 296 Sk (208,99 eur) a za jeden úkon uskutočnený v roku 2008 (písomné podanie z 3. decembra 2008) v sume 3 366 Sk (111,73 eur).

Podanie právneho zástupcu doručené ústavnému súdu 24. februára 2009 ústavný súd nevyhodnotil vzhľadom na jeho obsah ako podanie relevantné na rozhodnutie vo veci samej, a to predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že v tomto podaní sťažovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo právne názory významné pre ústavno-právny aspekt posudzovaného prípadu, a preto odmenu zaň nepriznal.

Priznanú úhradu trov konania v celkovej sume 320,72 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2009